

ה' בשבט, תשע"ז, 1.2.2017

גיליון מס' 545

פרשת בא

אין כמו חינוך!

מאת הרב אפרים ב"ק, כפר עציון

הרגע הגדול מגיע! בני ישראל עומדים לצאת ממצרים! אף אחד לא האמין שזה יקרה אי פעם, אבל כל מכה קירבה את הרגע המיוחל והפכה אותו למציאותי יותר ויותר. לפני הרגע הגדול משה מצווה בשליחותו של הקב"ה את בני ישראל על מצוות הפסח. מעבר לפרטים הטכניים משה מתמקד ברעיון אחד שיונצח לדורות והוא חינוך! משה מזכיר כמה פעמים את חשיבות העברת הסיפור לבנים (ולבנות):

וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם, "מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם?" וְאָמַרְתֶּם, "זָבַח פֶּסַח הוּא לַה' אֲשֶׁר פָּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנֹגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם, וְאֶת בְּתֵינּוּ הִצִּיל" (שמות יב, כו-כז).

והגדת לבנך ביום ההוא לאמר: "בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" (ג,ח).

וְהָיָה כִּי יִשְׁאֲלֶךְ בְּנֶךְ מִחַר לֵאמֹר, "מָה זֹאת?" וְאָמַרְתָּ אֵלָיו, "בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים" (יג,ד).

העברת הסיפור חשובה בגלל הזיכרון. האדם חי את חיינו מתוך ידיעה שהם יסתיימו במוות ואז גם בשכחה. החוויה עצמה תיעלם יחד עם האנשים שחוו אותה, אלא אם כן הם יצליחו להעביר אותה הלאה. האנשים שחוו את החוויה הגדולה והמשמעותית עבורם, רוצים לשמר אותה גם עבור הדורות הבאים. התחושות הללו, הרצון להעביר הלאה והידיעה שהדברים נשכחים, דוחפות את האדם הפרטי ואת הציבור הכללי לנסות ולהיאבק במציאות הזו ולא לקבל אותה. המאבק בשכחה ובמוות הוא החינוך. החינוך הוא העברת הסיפור ויחד איתו את המסרים והרעיונות הגלומים בו. הסיפור יוצר את החיבור של הדור הבא לעברו ולסיפור הגדול שאותו הוא נושא הלאה. כל דור צריך לדעת לספר את הסיפור ולהעביר אותו בצורה כזו שתגרום לדור הבא לרצות ולהרגיש מחויבות להעביר את הסיפור הזה הלאה.

כשמשה בפרשה שלנו, ביציאת מצרים, שם את הדגש על חינוך הילדים, הוא עושה את הדבר המשמעותי ביותר לסיפור הזה. הוא לא מסתכל על האנשים שעומדים מולו אלא על האנשים שלא עומדים מולו – הדורות הבאים! הוא נותן לעם ישראל את הכלים לשמר את הזיכרון של החוויה הכבירה של יציאת מצרים, כדי שלא תיעלם בהיסטוריה ותישכח. העובדה שבכל ליל סדר אנחנו ממשיכים לספר את הסיפור, ומתמקדים בילדים שלנו, היא ההוכחה הטובה ביותר שהנוסחה הזו הצליחה.

הנוסחה הזו נכונה לכל רעיון או סיפור ולא רק ליציאת מצריים. אם אנחנו רוצים להעביר לילדינו ולדורות הבאים את החוויות שלנו, אנחנו צריכים לספר להם, לחלוק איתם ולשתף אותם כך שהם יפנימו את הדברים ויעבירו אותם הלאה.

הרב אפרים בק, נשוי לשרה וביחד הם הורים ל-6 ילדים וגרים בכפר עציון. אפרים מחנך בביה"ס בקבוצת יבנה ומלמד במספר מנינות קדם-צבאיות.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il